

[Knud Hertling.]

som landsdelens særlige forhold tilsiger. Rent umiddelbart er der måske nogen, der vil tro, at man i Grønland ikke har så megen brug for bygningsfredning, men det er ikke tilfældet. Særlig i den senere tid, hvor den tekniske perfektionisme er indført, har man opdaget, at man ikke længere kan undvære lovgivningen om bygningsfredning.

De huse, der vil være tale om at fredede i første omgang, ejes af staten, herunder de såkaldte gamle kolonihuse, altså beboelses- og pakhuse. Som mange andre steder mangler statens myndigheder i Grønland boliger og pakhusplads. Derfor kan man tænke sig den situation, at myndighederne i Grønland kommer til at befinde sig i en konfliktsituation, idet den myndighed, der ejer huset, gerne vil foretage store moderniseringer, mens en anden myndighed gerne vil have bygningen fredet. I en sådan situation er det derfor betryggende, at afgørelsen af spørgsmålet om fredning og indstillingsretten til fredning ligger hos andre myndigheder.

Man har hidtil i Grønland ikke haft lovregler om bygningsfredning, men man har i konkrete sager klaret sig med ministerielle bekendtgørelser. Den fremgangsmåde er anvendelig i en nødsituation, men det er altid bedre med faste lovregler. Derfor har det glædet de grønlandske medlemmer at se, at nærværende lovforslag kan sættes i kraft i Grønland.

Westerby: Det er et stykke kulturpolitik, det drejer sig om, og efter min opfattelse et vigtigt stykke kulturpolitik: at bevare arkitektonisk og kulturhistorisk værdifulde bygninger. Jeg har forstået på samtlige ordførere, at der er meget stor velvilje fra alle sider over for denne sags løsning. Men det har på den anden side været sådan, at denne velvilje har været til stede i mange år, og det har været lidt trist som borger at gå rundt i København og i mange af vore købstæder og være vidne til det forfald, der er sket på dette vigtige område. Vi vil alle målet, men vil vi midlerne dertil?

For det første forekommer det mig, at der i høj grad kan være grund til at udvide kredsen af de bygninger, der er grund til at bevare. Ikke blot de bygninger, som kan

forventes at blive fredet i klasse A og B efter de nuværende lovgivningsbestemmelser og den nuværende og forventede praksis efter denne lov, men også en gruppe bygninger, som falder uden for disse to grupper, vil der være god grund til at bevare.

For det andet kan jeg ikke lade være med at studse lidt over det foreslåede beløb. Man kan vel ikke forvente, at et beløb på 400.000 kr. årlig vil være i stand til at løse de problemer, som dette lovforslag tager sigte på at løse. Jeg vil snarere tro, at det vil dreje sig om millionbeløb, hvis vi virkelig skulle nå målet. Nu er det jo sådan, at riget fattes penge; den almindelige økonomiske situation er noget anspændt, og der vil vel heller ikke gå ret lang tid, før der her i salen vil blive rejst krav om, at der skal spares. Det vil vel ikke være realistisk at forvente, at der under udvalgsbehandlingen vil blive mulighed for at sætte det nævnte beløb på 400.000 kr. om året væsentligt op. Derfor melder spørgsmålet sig, om man ikke kunne gå andre veje til at nå målet, om man kunne tage andre midler i anvendelse for at nå det mål, som dette lovforslag tager sigte på.

Det er et spørgsmål, om man ikke i højere grad skulle spænde ejernes egne interesser for denne vogn, som hedder bevaring af vore gamle bygninger. I forvejen eksisterer jo dette element. Mange moderniserer og restaurerer bevaringsværdige bygninger for selv at kunne bo der. Man kunne rejse det spørgsmål, om man ikke i højere grad skulle interessere ejerne i at bevare disse ejendomme, selv om de ikke selv bor der. I øjeblikket hæmmes jo dette af lejerestriktionerne, og derfor vil jeg gerne som et supplement til de betragtninger, der er nedlagt i dette lovforslag, rejse den principielle tanke, om man ikke kunne gå over til, at ejerne over for det særlige bygnings-syn kunne møde op med planer om modernisering og restaurering af bevaringsværdige bygninger, som opfylder de krav, der kan stilles efter lovforslaget, og at man så til gengæld — og her kommer ejernes egen interesse i at bevare bygningerne ind — kunne give lejen i disse bygninger fri. Jeg vil indrømme, at der i et vist omfang ikke ville kunne blive tale om, at de, der nu bor i de pågældende huse, fortsat ville kunne blive boende. Det vil sikkert blive dyrt at bo i